ב"ה | ערב שבת־קודש פרשת תצווה | י' באדר־א התשע"ו, שנת הַקְהֵל | 19.2.16 | גיליון מס' 1520

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

חוקי התנועה שנכתבו בדם

מפתה מאוד לקרוא מסרון שהגיע באמצע הנהיגה, אבל האם אנחנו חושבים על הסיכון הכרוך בכך – לעצמנו ולכלי רכב אחרים בכביש?

שאומרים אצלנו 'משפחת השכול' מתכוונים למשפחות הנפגעים במלחמות ישראל ובפיגועי טרור. המשפחות האלה מקבלות חיבוק חם מהציבור ומרשויות המדינה. הן זוכות גם לסיוע כלכלי, כדי שיוכלו להתמודד עם הקשיים החומריים שהמיט עליהן האסון שפקדן.

אבל לצידן חיה כאן, למרבה הצער, משפחת שכול גדולה יותר. זו איבדה מאז קום המדינה יותר מ־32,600 בני־אדם. רק בשנה האזרחית האחרונה נהרגו בתאונות דרכים 357 בני־אדם. כמעט בכל יום הֻכה הקטל הזה בעוד בית בישראל. ואנחנו התרגלנו. שומעים את הדיווח היבש על עוד תאונה, עוד הרוגים, עוד פצועים, כאילו זה מנהג העולם.

איך מרגיש נהג שגרם לתאונת דרכים קטלנית? (צילום: זק"א)

לא מפני השוטר

בשעה שהשורות האלה נכתבות עדיין נבדקות סיבותיה של התאונה המחרידה בכביש מספר אחת בתחילת השבוע, אבל הדבר שצריך לטלטל את כולנו אינו התאונה הזאת דווקא, אלא המצב הכללי של הקטל בדרכים. לא ייתכן להשלים עם שפיכות דמים נוראה זו, ומחובתנו לעשות הכול כדי לצמצם באורח דרמטי את שיעור התאונות.

יש דברים שרשויות המדינה צריכות לעשות, כמו שיפור תשתיות הכבישים והעלאת רמת בטיחות כלי הרכב, אבל הגורם האנושי הוא עדיין דומיננטי בין גורמי התאונות, והוא בידנו. נדרש שינוי גישה כללי כלפי חוקי התנועה וכללי הזהירות בדרכים.

לפעמים נדמה לנו שחוקי התנועה הם סוג של בירוקרטיה ממשלתית מסורבלת. רבים חשים שהצורך לציית לחוקי התנועה נובע מהחשש להיתפס בידי שוטר. ראוי לזכור שהחוקים האלה נכתבו בדם. הם לא היו קיימים כשהופיעו המכוניות הראשונות. הם נוצרו לאחר שבני־אדם קיפדו את חייהם, וכשהתבררה עוצמתן הקטלנית של התאונות.

אפשר להתווכח פה ושם על מידת הצדק והיעילות בהגבלות תנועה מסויימות, אבל חוקי התנועה – רובם ככולם – באו לעולם כהפקת לקחים מתאונות קטלניות. אין שום ספק שלו כולנו היינו מקפידים יותר על כללי הזהירות בדרכים, היו מתהלכים בינינו עוד הרבה בני־אדם, שפתיל חייהם נגדע בתאונות.

אכן, מפתה מאוד לקרוא מסרון שהגיע באמצע הנהיגה, ואז מרגישים צורך בלתי־נשלט כביכול להשיב עליו, אבל האם אנחנו חושבים על הסיכון הכרוך בכך – לעצמנו, לנוסעים שברכבנו ולכלי רכב אחרים בכביש? תחשבו איך מרגיש נהג שגרם לתאונת דרכים קטלנית וקיפד חיים צעירים רק בשל הסחת דעת שנגרמה מהתעסקות בטלפון. אילו ייסורי מצפון נוראים ילוו אותו מעכשיו ועד סוף חייו. זה כדאי?

יהירות ריקה

זלזול בחוקי התנועה אין בו גבורה ואין בו חכמה. זה הימור פרוע על חיי אדם. השאלה איננה אם יש שוטר או מצלמה בסביבה, אלא עצם חוסר האחריות הכרוך בהתנהגות רשלנית ומסכנת חיים בכביש. זו יהירות ריקה, שעלולה להסתיים בהרבה דמעות ובהרס חיים שלמים.

את התודעה הזאת יש להנחיל בכל האמצעים – חינוך, דרשות בבתי הכנסת, כתיבה בעיתונים, עצרות וכינוסים. לצד הפעולות הרוחניות שעל כולנו לעשות בעקבות האסון הכבד, תפילות והתחזקות בתורה ובמעשים טובים – נדרשים כולנו לפעול גם בדרכי הטבע לבלימת הקטל הנורא הזה ולהציל נפשות, פשוטו כמשמעו.

יש חדש

בואו להירשם

רשת חב"ד, **אהלי יוסף־יצחק ליובאוויטש**, מציעה לציבור שישים בתי ספר ומאות גני ילדים, בכל רחבי הארץ. מוסדות הרשת ידועים ברמתם הגבוהה ובפרסים שזכו בהם, והם פתוחים לקהל הרחב. משנה לשנה גדל והולך מספר ההורים המעוניינים להעניק לילדיהם חינוך במוסדות חב"ד, המלווה שמחה חסידית ואהבת ישראל. פרטים על מוסדות חב"ד באזורכם תוכלו לקבל בבית חב"ד הקרוב, או בטל' 03־5477005.

הספר המנגן

חברת 'ניגון טויס' מגישה את הספר המנגן **ניגוני הרבי**. הספר האלבומי מציג את מילות הניגונים שלימד הרבי מליובאוויטש, לצד תמונות. לכל אחד ואחד מהניגונים נקבע לחצן השמעה מיוחד. את הניגונים מבצעת מקהלת ילדים, בליווי נגינתו של אמן הכינור ר' **מרדכי ברוצקי**. טל' 052־5905781.

סמינר המקדש

שבת המוקדשת כולה לסוגיות המקדש תהיה אי"ה בשבת פרשת פקודי, א' באדר־ב (11־12 במרס), בבית ההארחה **בית וגן** בירושלים. הרצאות מפי הרבנים **יצחק ערד**, **נתן־חיים פישמן** ועוד. הסמינר הזה יתמקד בנושא: 'הפן הרוחני והגשמי של קדושת המזון והאכילה בבית מקדשנו'. טל' 054־8432073.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	4:53	5:08	4:58	5:11	5:12	5:17
צאת השבת	6:06	6:08	6:07	6:09	6:08	6:17

336 בתי חב"ד לשירותכם
מוקד חב"ד *3770

יוצא לאור על־ידי: **המרכז לעזרי שליחות**
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
טל' 072־2770100 • **פקס'** 03־9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053־3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מה לומדים מטקס חניכה צרפתי

בפרשתנו מופיע פירוש יוצא דופן של רש"י, שבו הוא מתאר טקס ייחודי שהיה נהוג בימיו בצרפת: "כשממנין אדם על פקידת דבר, נותן השליט בידו בית־יד של עור, שקורין גנ"ט בלע"ז [=כפפה], ועל ידו הוא מחזיקו בדבר, וקורין לאותו מסירה ריוישטי"ר בלע"ז, והוא מילוי ידיים".

רש"י בא להסביר כאן את משמעות הציווי של הקב"ה למשה בדבר הכשרת אהרון ובניו הכוהנים לעבודת המשכן: "וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם... וּמִלֵּאתָ אֶת יָדָם". מה זה "וּמִלֵּאתָ את ידם"? מסביר רש"י: "כל מילוי ידיים לשון חינוך. כשהוא נכנס לָדָבָר, להיות מוחזק בו מאותו יום והלאה, הוא מילוי". בהמשך לכך מביא רש"י את תיאור הטקס שבו השליט מלביש כפפה על ידו של מקבל התפקיד.

מנהג לא־יהודי

אפשר להבין מדוע רש"י מבקש לפרש את המילים האלה בפירוט רב כל־כך, שהרי לא מצאנו בפסוקים שום פעולה שעניינה "וּמִלֵּאתָ אֶת יָדָם". ובכל־זאת פירושו מעורר תמיהה: מה הקשר בין טקס חניכה צרפתי, שבו השליט נותן כפפה לחניך, לחנוכת הכוהנים לעבודת המשכן?

יתרה מזו: לאורך כל ההיסטוריה היהודית לא מצאנו מנהג זה של מסירת כפפה בשעת המינוי – לא בזמנו של משה, לא בזמן בית המקדש ולא אחר־כך. זה נוהג צרפתי, שהיה מקובל בתקופה מאוחרת בהרבה, ומדוע רש"י מביאו כהסבר למילים "וּמִלֵּאתָ אֶת יָדָם"?

ביטוי של הסמכה

אלא שרש"י כמובן לא התכוון לומר שמשה רבנו חנך את אהרון ובניו על־ידי הלבשת כפפה על ידם. כוונתו של רש"י לומר ש"וּמִלֵּאתָ אֶת יָדָם" הוא ביטוי של חניכת אדם לתפקיד בעל חשיבות – "על פקידת דבר... להיות מוחזק בו". המחשה לכך הוא מביא מהמנהג שהיה מקובל בזמנו, בצרפת, לחנוך אדם לתפקיד בעל חשיבות גבוהה על־ידי לבישת כפפה, המבטאת אחיזה בכל היד.

בהמשך מביא רש"י: "קורין לאותו מסירה ריוישטי"ר" [=הסמכה]. דרך הלבישה של הכפפה משמעותה אחיזה של האדם בבגד. זה ביטוי של אחיזתו בתפקיד החדש. בעניינם של אהרון ובניו לא הייתה לבישת כפפה, אלא הדבר נעשה בהלבשת אהרן ובניו המתוארת קודם לכן. ההלבשה דומה לענידת הכפפה, ושתיהן ביטוי סמלי של הסמכה.

ללמוד מהכול

יש אמרה מפורסמת של הבעל־שם־טוב, שיהודי נדרש ללמוד הוראה בעבודת הבורא מכל דבר שהוא רואה או שומע. ולכאורה מה הקשר בין אירועים או מראות חולין, הקשורים בלא־יהודים, לעבודת ה'?

הנה לנו לימוד נפלא מרש"י. הוא ראה כיצד מתנהל טקס חניכה של הגויים בצרפת, ומיד הבין כיצד הדבר יכול לשמש אותו בביאור דברי התורה. מכאן הוראה לכל מורה: עליו ללמד את תלמידיו, שכל דבר שהם רואים או שומעים הוא 'לימוד', כדברי הגמרא, "לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה".

(שיחות קודש תשל"ט, כרך ב, עמ' 228)

מן המעיין

כתית למאור | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מקור האור

"כתית למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז,כ). על־ידי העבודה של "כתית" – קבלת עול מלכות שמים, מגיעים ל'מאור', שהוא מקור האור. ותכלית הכול היא "להעלות נר תמיד" – לגלות בכל אחד ואחד מישראל את נקודת היהדות.

(ספר המאמרים תש"ד)

כתישה למען ההארה

"כתית" – כתוש וכתת את כל התאוות והמידות הרעות אשר בקרבך, "למאור" – כדי שתקבל הארה מן השמים.

(רבי משה מקוברין)

לימוד מתוך ביטול

על־ידי "כתית", התבטלות וכתישה עצמית, באים לבחינת "מאור" שבתורה. לימוד התורה צריך להיות בביטול, מתוך יגיעה והכרה שהאדם לומד את רצונו וחכמתו יתברך.

(אדמו"ר הזקן)

פתיחת הלב

זהו שאנו אומרים בתפילת שמונה־עשרה "ונפשי כעפר לכול תהיה, פתח ליבי בתורתך": על־ידי שהאדם מרגיש את עצמו כעפר, הוא זוכה ל"פתח ליבי בתורתך".

(הרבי מליובאוויטש)

ככתישת הזית

שמן מסמל דעת, "חכמת אדם תאיר פניו". השמן מופק מן הזית. אם האדם יכתוש את עצמו כפי שכותשים זיתים, אזי יאיר ה' יתברך את עיניו בתורה.

(תפארת שלמה)

תהילים ודמעות

רבנו הזקן אמר שבמילים "כתית למאור" נרמז שעל־ידי הכתיתה מגיעים למאור. אך כדי שיהיה "כתית", זקוקים ליגיעה רבה ועצומה, עם הרבה תהילים ודמעות.

(הרבי הריי"צ מליובאוויטש)

לתורה ולא לנוחות

"כתית למאור ולא כתית למנחות" (רש"י). חז"ל אמרו: "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה". זהו "כתית למאור" – צריכים להתכתת ולהתייגע בעבור התורה, אבל "למנחות", לנוחות האישית, אין צורך בכתית. לא כדאיים היגיעה והעמל בעבור חיי שעה.

(עיטורי תורה)

להאיר ולא להשפיל

מותר לצער ולהטריד את האדם "למאור", אם הכוונה היא להאיר לו את דרך האמת; "אבל לא למנחות" – אם הכוונה היא להשפילו ולהביאו לידי נחיתות.

(רבי מנחם־מנדל מוואורקה)

אמרת השבוע

טובה אמיתית

החסיד הנודע רבי משה מידנר יצא ביום שישי אחד מהטבילה במקווה לשוב אל ביתו. עברה לידו עגלה, והעגלון הציע לו לעלות עליה. השיב רבי משה שביתו קרוב ואין לו צורך בהסעה. אולם העגלון הפציר בו שוב ושוב עד שנענה.

שאל רבי משה את העגלון למה הפציר בו כל־כך. השיב העגלון, ששמע בשם רבי משה מקוברין, כי יום שאין עושים בו טובה ליהודי, אינו נחשב 'יום'; והיום טרם הספיק לעשות טובה ליהודי...

אמר לו רבי משה: "ההסעה לביתי אינה נחשבת טובה גדולה כל־כך, כי ביתי קרוב, אבל בהשמעת אִמרתו של רבי משה מקוברין – בזה ודאי עשית לי טובה גדולה".

פתגם חסידי

"סוד ההצלחה בעבודת ה' הוא הכלל: אל לו לאדם להסיר לרגע מעצמו את מבטו הביקורתי, אולם בזולת יש לחפש מעלות ולא חסרונות" (הבעל שם טוב)

החוב שולם

מאת לוי שייקביץ

נקישות נשמעו על דלת ביתו של הרב יעקב־יוסף הרמן בניו־יורק. אורחים רבים נהגו לפקוד את בית המשפחה, שהייתה מפורסמת בהכנסת האורחים שלה. הרב הרמן ניגש אל הדלת, וראה מולו יהודי זקן. בידו החזיק נרתיק בד בלוי ומרופט. הרב הרמן קיבלו במאור פנים, הזמינו להיכנס אל הבית, הגיש לפניו כיבוד וביקש לשמוע מה בפיו.

הזקן התיר בזהירות את השרוך ופתח את הנרתיק. ביד רועדת הוציא את תכולתו. לנגד עיני הרב הרמן נתגלה זוג תפילין. "שמע נא", אמר האורח, "איננו מכירים, אך בקשה לי אליך. אלה התפילין שלי. שנים רבות התפללתי בהן. מרגיש אני כי ימיי קרבים. רצוני להעניק לך את התפילין האלה במתנה. יש לי תפילין אחרות. האם תואיל לקחתן?".

הבקשה התמיהה מעט את הרב הרמן. מדוע חשוב כל־כך לזקן להעניק לו את התפילין? אך הוא לא הכביר בשאלות, אלא מיהר להביע את הסכמתו, לשמחתו הגדולה של האורח. השניים נפרדו והרב הרמן איחל לאלמוני שיזכה לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות. את התפילין הניח בארון הספרים שלו.

לא חלפו ימים רבים, והזקן הלך לעולמו. הצטער הרב הרמן למשמע הבשורה, ונזכר בתפילין המונחות בארונו. "לפחות קיימתי את רצונו ושימחתי אותו לפני מותו", הרהר בליבו.

חלפו כמה שבועות. יום אחד התייצב אורח בדלת ביתו של הרב הרמן וביקש לשוחח עמו. "במה העניין?", התעניין הרב הרמן. "שמי שמואל", הזדהה האיש, "ואני בנו של ר' נתנאל הסופר, מירושלים".

הרב הרמן הנהן בראשו. מי לא שמע על ר' נתנאל, הסופר המיוחד מארץ ישראל. שמע התפילין שיצאו מתחת ידיו נישא בהערצה בפי כול. הוא היה יוצר אותן בקדושה ובטהרה, משלב הכתיבה ועד עשיית הבתים והרצועות. כתב ידו נדיר ביופיו ואיכות התפילין מדברת בעד עצמה. גם בחלוף שנים רבות נראו כחדשות.

"נודע לי", המשיך ר' שמואל, "שלפני שנים רבות הזמנת זוג תפילין מאבי, זיכרונו לברכה, ואף שילמת לו תמורתן עשרים וחמישה דולרים, אך את התפילין לא זכית לקבל"...

"נכון", נזכר הרב הרמן.

זה היה אחרי נישואיו. הרב הרמן חשק בתפילין המהודרות של הסופר מארץ ישראל, עשה הזמנה ואף שילם את ערכן – עשרים וחמישה דולרים, סכום גבוה באותם ימים. הוא קיבל מר' נתנאל הסופר מכתב המאשר את ההזמנה. בכילון עיניים ציפה ליום שבו יקבל את התפילין. אלא שהכנת התפילין התעכבה. בחלוף שנה כתב לסופר וביקש לברר מה המצב, ונענה כי עשייתן טרם נסתיימה. לא עבר זמן רב ור' נתנאל שבק חיים לכל חי. חלום התפילין של הרב הרמן נגוז.

"לפני זמן מה חלמתי חלום מוזר", המשיך הבן לספר. "בחלומי אני ניצב לפני אבי, והוא מצווה עליי לעיין בכל מסמכיו ולשלם לבעלי חובו את המגיע להם. כשהתעוררתי, מיהרתי לקיים את הוראתו. בין המסמכים הרבים מצאתי את מכתבך, שבו מצויין כי שילמת עשרים וחמישה דולרים בעבור תפילין שלא קיבלת. אבי חלה באותה עת, וכבר לא היה ביכולתו להשלים את עשיית התפילין. מן הדין עליי לפרוע את חובו, אולם מבקש אני ממך שתמחל לי על החוב. התברכתי במשפחה גדולה, ואין באפשרותי לפרוע את כל חובותיו של אבי".

הרב הרמן התרגש למשמע הסיפור, ובו במקום מחל על החוב והצהיר כי הוא סולח לר' נתנאל בלב שלם ואין לו בליבו כלום עליו. הבן שמח. "בטוחני שעתה ינוח אבי על משכבו בשלום", אמר.

חלפו הימים, ובנו של הרב הרמן פנה אליו והתעניין אם יש ברשותו תפילין מיותרות בעבורו. פתאום נזכר הרב הרמן בתפילין שהפקיד בידיו הזקן, המונחות בארון בלי שימוש. הוא נתנן לבנו והורה לו: "גש אל סופר סת"ם, שיבדוק את התפילין האלה אם מהודרות הן ואם אפשר להשתמש בהן. אלה תפילין שניתנו לי במתנה מיהודי זקן, ואינני יודע מה טיבן".

יצא החתן אל הסופר. כעבור זמן מה נשמעו קולות בהולים קרבים והולכים אל הבית. בפתח נראו החתן והסופר סמוקי פנים ונרגשים. "הרב הרמן", התנשף הסופר, "אמור לי, מניין לך התפילין האלה?".

"אלה תפילין שנתן לי יהודי זקן לפני פטירתו. מעולם לא בדקתי אותן", השיב הרב הרמן.

"יודע אתה מי כתב את הפרשיות האלה, מי ייצר את הבתים ואת רצועות העור?", התקשה הסופר לכלוא את השתאותו. "לא תאמין – ר' נתנאל הסופר בכבודו ובעצמו! אלה תפילין נדירות ויקרות! אין להשיג כמותן".

תדהמתו של הרב הרמן הייתה מוחלטת. פתאום קלט את צירוף המקרים המצמרר. "אני לא מאמין", אמר בהתרגשות, "הלוא זמן קצר לאחר שקיבלתי את התפילין האלה בא אליי בנו של ר' נתנאל לבקש שאמחל על חובו כלפיי, והנה נפרע החוב! קיבלתי את התפילין שהזמנתי!". באצבעות רועדות ליטף את התפילין הנדירות, התפילין של ר' נתנאל הסופר.

(על־פי 'גדולי הדורות')

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

יקומו לתחייה וידריכו

אנו מצפים לביאת המשיח ולבניין בית המקדש השלישי. אך כיצד נדע את דרך העבודה, לאחר נתק של כאלפיים שנים? את התשובה אנו מוצאים בגמרא (יומא ה,ב), הדנה בשאלה כיצד נעשתה הלבשת הבגדים לאהרון ולבניו על־ידי משה רבנו, והיא אומרת שגם לעתיד לבוא יבואו משה ואהרון וינחו אותנו כיצד לעשות זאת: "יבואו אהרן ובניו ומשה עמהם". מכאן אנו למדים שעוד קודם תקופת תחיית המתים יקומו לתחייה משה ואהרון, כדי להנחות את עם ישראל על סדרי עבודת בית המקדש השלישי.

וכך אומר הרבי מליובאוויטש (התוועדויות תשמ"ז כרך ג, עמ' 488): "תיכף ומיד כשיֵרד ויתגלה בית המקדש, שבו ביום יחול החיוב של הקרבת הקרבנות, הדלקת המנורה וכיוצא בזה, יהיו משה ואהרון עמהם, והם יורו כיצד צריכים לעשות את כל פרטי הדברים".

הכול קיים ומוכן

זו גם התשובה לשאלה מניין יימצאו בגדי כהונה לעבודת הכוהנים: "ועל־פי זה מתורצת גם השאלה מניין יהיו להם בגדי כהונה [שהרי העבודה בבית המקדש צריכה להיות בבגדי כהונה דווקא...] – כי מכיוון שתחיית המתים היא באופן שעומדים בלבושיהם (כתובות קיא,ב), יקומו אהרון ובניו עם בגדי הכהונה שלהם.

"וגם בנוגע לאהרון, שאף שנאמר 'ויפשט משה את אהרון את בגדיו (בגדי כהונה גדולה) וילבש אותם את אלעזר בנו', הרי מובן וגם פשוט שלא ייתכן שאהרן יקום ללא לבושים חס ושלום, אלא ודאי יהיו לו לבושים, ולא סתם לבושים, כי אם לבושים הראויים לו – בגדי כהונה, 'לכבוד ולתפארת'".

וממשיך הרבי: "ידועה השקלא וטריא שהייתה בזמנו של ר' יחיאל מפריז – כשרצה לעלות לארץ ישראל עם קבוצה מגדולי ישראל – אם יכולים וצריכים להקריב קרבן פסח, שהרי קרבן פסח מקריבים אף־על־פי שאין בית, וגם בטומאה, ולאידך הרי צריכים בגדי כהונה, כולל גם התכלת שנעשית מדם החילזון כו', ואם כן, איך יוכלו להקריב קרבן פסח?

"ובכן, במה דברים אמורים – בנוגע לעלייה של ר' יחיאל מפריז בזמן הגלות וכו', מה שאין כן כשמדובר אודות הגאולה העתידה, כשייבנה בית המקדש במהרה בימינו, אפילו בשבת ואפילו בלילה כו' – הרי מכיוון שמשה ואהרון ובניו עמהם, יקומו הם, אהרון ובניו, עם בגדי הכהונה שלהם, שישנם כבר מן המוכן, כשם שבית המקדש עומד מוכן כו'".

יקומו טהורים

עוד שאלה היא כיצד יוכלו לעבוד מיד בבית המקדש בשעה שכולנו טמאי מתים. אולם על־פי דברי הגמרא מיושבת גם השאלה הזאת, כפי שהרבי אומר שם: "ועל־פי זה יש לתרץ גם השאלה מהעניין דטהרת פרה אדומה – מכיוון שמשה ואהרון ובניו לא יצטרכו להיטהר, כי אף שבנבואת הגאולה נאמר 'וזרקתי עליכם מים טהורים גו'', הרי לא מצינו בשום מקום שכאשר יקומו משה ואהרן... יצטרכו להיטהר באפר הפרה. ואדרבה, מפשטות הסוגיא בנוגע ללבישת בגדי כהונה לעתיד לבוא משמע, שכל העניינים, בניין בית המקדש ולבישת בגדי כהונה כו' ותחיית המתים, יהיו בבת אחת (ולא באופן שיצטרכו להמתין להזאה בשלישי ובשביעי)".

נמצא שיש אפשרות שבית המקדש השלישי ייבנה כהרף עין, ומיד תתחדש בו עבודת המקדש, הקרבת הקרבנות והדלקת המנורה וכו' וכו' – והעבודות ייעשו על־ידי "אהרון ובניו", שיקומו לתחייה ויעמדו מוכנים לחדש את עבודת המקדש, על־פי הנחיותיו של משה רבנו, שיבוא אף הוא עמהם.

מאת מנחם כהן

הכוהן שמלמד על המקדש

הרב כהן, מכון 'כלי הקודש'. המחשה עכשווית

בכל שנה, כשמגיעים לפרשיות המתארות את מלאכת המשכן, נזכר הרב **אוריאל כהן** (41), תושב אלעד, כיצד בהיותו ילד בהה במורה המנסה להסביר לתלמידיו את מבנה המשכן וכליו, בלי הצלחה יתרה. "באותם ימים לא היו אמצעי המחשה טובים דיים", הוא מסביר, "וקשה מאוד להסביר מפעל מורכב ועשיר כמו המשכן באמצעים מילוליים בלבד".

הרב כהן, שמקדיש כיום את חייו להסברת ענייני המקדש, הגיע לעיסוק זה בלי כוונה תחילה. הוא הפיק ערכות צבעוניות של כלי המקדש, כדי להשתמש בהן לנוי סוכה, ופתאום גילה את העניין הרב שהן עוררו.

דור הצבע

היו שקדמו לו ביצירת חוברות המחשה של המשכן וכליו, אך לדבריו הן לא מילאו את צורכי השעה. "הדור שלנו זקוק להרבה צבע ולהרבה יופי", הוא מסביר. "אם רוצים שהדור הצעיר יימשך לעסוק בענייני המשכן, צריך לתת לו אמצעי המחשה צבעוניים, מלאי יופי".

הרב כהן, שבאמתחתו מגילת יוחסין המגיעה עד עזרא הסופר, שקע בחומר, ובמהרה הבין שהמלאכה אינה קלה. "כל ציור דרש מחשבה רבה, עיון בכל המפרשים והתייעצות עם רבנים", הוא משתף. "ראה את ציור החושן שעשינו. כל אבן צבועה בצבע ייחודי, על־פי תיאורי המפרשים. האבן של בנימין למשל מורכבת מכמה צבעים".

צימאון גובר

אחרי עמל רב הוציא לאור את ספרו 'כלי הקודש', הממחיש את פרשיות התורה (תרומה, תצווה, כי־תישא). יש גם ציורים מרהיבים של המשכן, הכלים והבגדים, לצד מדרשים וביאורים. "למעשה, הגשנו את הפרשות האלה, כפי שהן מופיעות בחומש, לצד הציורים והביאורים, כך שהמקור נשמר, לצד ההמחשה שלנו", הוא אומר.

הרב כהן חש כי משנה לשנה גובר הצימאון לדעת יותר על המקדש: "חייבים לציין שבזכות ה'חפץ חיים' והרבי מליובאוויטש יש כיום יותר מוּדעות ללימוד ענייני המקדש. הפריע לי שאנשים רוצים ללמוד, והם מתקשים להבין את הדברים, בהעדר אמצעי ההמחשה המתאימים. היה ברור לי שההשקעה הנדרשת עצומה, ושלא אראה ממנה רווחים, אבל זו שליחות מצווה".

אבא של חושן

את ההתעוררות סביב ענייני המקדש הוא ממחיש בסיפור על שיחת טלפון מעניינת שקיבל: "צלצל אליי יהודי, וסיפר שנושא המקדש קרוב כל־כך לליבו, עד שכאשר נולד לו בן, לפני שלוש־עשרה שנה, הוא החליט לקרוא לו 'חושן'! הוא ביקש אישור להדפיס מזכרת ייחודית לבר־המצווה של בנו – שעליה תהיה תמונת החושן המפואר שהוציא המכון שלנו...".

נוסף על הספר הוציא הרב כהן גם חוברת צביעה והמחשה לילדים. בימים האלה הוא עמל על המפעל הבא: המחשת המתואר בספר ויקרא. "רבים מתקשים להבין את הנלמד בפרשיות בספר זה, ובעזרת השם נעשה כל מאמץ להמחיש את הדברים באמצעות איורים ותמונות, לצד ביאורי המפרשים", הוא מבטיח.

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

שמחת 'פורים קטן'

שאלה: מה מקור הביטוי "פורים קטן" ומה דיניו של יום זה?

תשובה: על הביטוי 'פורים קטן' אמר הרבי מליובאוויטש שהוא מופיע בפעם הראשונה במנהגי מהרי"ל (בדומה לביטוי "פסחא זעירא" [=פסח קטן] המופיע במגילת תענית, במשנה ובגמרא על פסח שני).

נאמר במשנה: "אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים". כלומר, ההבדל בין שני החודשים הוא, שמצוות הפורים חלות באדר שני בלבד. נחלקו הראשונים בדבר איסור תענית והספד בי"ד וט"ו שבאדר ראשון, ולמעשה פסקו ה'בית יוסף' והרמ"א בשולחן ערוך לאוסרם.

יש פוסקים המחייבים גם "משתה ושמחה" בי"ד באדר ראשון, ובפרט שהגמרא למדה איסור הספד ותענית בפורים מהפסוק (אסתר ט,יט) "שמחה ומשתה ויום טוב". למעשה סיים הרמ"א (את הגהתו לעניין זה, ולכל חלק 'אורח חיים' של השולחן ערוך): "ואין נוהגין כן. מכל מקום, יראה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים. וטוב לב משתה תמיד".

הרבי מתפלא שהרמ"א לא כלל בזה את ט"ו באדר ראשון, 'שושן פורים קטן', ובפרט שהוא מסיים "תמיד". הרבי מעיר, שמהלשון **תמיד** מוכח שאם יש רק סברא כלשהי שצריכה להיות שמחה, אכן יש לנהוג כך. ועל־ידי שינהגו כך, יזכו לקיים את הנאמר בפסוק (משלי טו,טו): "וטוב לב משתה תמיד".

מקורות: מגילה ו,ב. ירושלמי שם פ"א ה"ה. רי"ף, רא"ש ור"ן שם. רמב"ם הל' מגילה פ"ב הי"ג. מהרי"ל – מנהגים עמ' תיט, תלד. טושו"ע או"ח סי' תרצז ונו"כ. 'שערי המועדים – פורים', ס"כ־כג.